

Castell de Marfà

Castellcir

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: En un apèndix de la Serra dels Llamps
Emplaçament: Vall de Marfà
Alçada: 595

Coordenades:

Latitud: 41.77927
Longitud: 2.06896
UTM Est (X): 422627
UTM Nord (Y): 4625688

Classificació

Número de fitxa: 08055 - 97
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle: XVII
Any: 1628
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIN 637-RH, R-I-51-5248 (Decret 22/04/1949)
Número inventari: Sí, IPA 717
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Difícil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 000302300DG32C
Autoria de la fitxa: Xavier Bermúdez (iPAT Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: dc., 25/03/2020 - 01:00

Descripció

L'edifici denominat com a castell de Marfà correspon actualment a un complex d'edificacions majoritàriament d'època moderna. Els diferents volums s'agrupen amb una orientació a sud-est, on trobem un mur de tanca que clou el recinte. La porta d'aquesta tanca està rematada per un arc rebaixat, a la clau del qual hi ha gravats un monograma "IHS" i la data de 1628. Adossats a la tanca hi ha dos volums de planta baixa, rere els quals hi ha l'edifici principal, de planta baixa, primer pis i pis sota coberta. La part central sembla l'original (hi ha una inscripció de 1783), mentre que a l'esquerra hi ha adossats seguit de coberts i la dreta té annexat un cos amb una galeria amb quatre arcs de mig punt. Aquest cos de la dreta és el que ofereix tota la façana est, on hi ha una porta molt recent a la planta baixa i, al primer pis, un balcó (sostingut sobre mènsules) acompanyat per quatre finestres allindanades. Una d'elles, però, té la llinda esculpida en forma d'arc conopial cec. Aquest element, l'arc conopial, es relaciona clarament amb el volum de l'angle nord-est del conjunt. Amb planta baixa i dos pisos, els dos superiors tenen obertures amb arcs conopials veritables. Possiblement, es tractaria de l'edifici original de tot el conjunt. Al seu cantó nord, en canvi, té annexat un altre petit cos avançat amb grans obertures amb arc de mig punt.

Història

El castell de Marfà és citat per primer cop el 939 com a castrum Marphani. Els Marfà (que també tenien casa a Moià) en foren possessors al llarg de l'edat mitjana, però l'edifici també tingué un paper en els conflictes bèl·lics d'època moderna.

Durant la Guerra de Successió hi establí el seu quarter general Antoni Desvalls i de Vergós, Marquès del Poal, cap de l'exèrcit català de l'interior. Des d'aquest lloc va emprendre diverses conteses, entre les quals la Batalla de Talamanca l'agost del 1714. Durant la Guerra del Francès, s'hi refugiaren els moianesos que fugien de les tropes napoleòniques. Durant la primera Guerra carlina, el 9 d'octubre del 1839, els carlins Francesc i Isidre Marfà, pare i fill, moriren en l'assalt a Moià. Després de diversos traspassos de mans, Marfà i les seves possessions a la vall (el Coll, les Vinyes i el Molí de Marfà) s'integraren en les extenses possessions dels Rocafort, una família amb propietats a Artés, Barcelona, Manresa, Moià i Vic. El darrer Rocafort, Ramon, fou alcalde d'Artés, diputat provincial i diputat a les Corts de Madrid. Mort sense descendència, la seva herència passà a mans de la família de Torrents, que després del 1939 s'anà venent el patrimoni. Anà a parar a mans de la família terrassenca que encara n'és propietària. Hi hagué masovers fins a la dècada de 1960, però actualment resta desocupada.

Bibliografia

ERILL I PINYOT, Gustau, GUAL I PURTÍ, Jordi (fotografies) i MANENT I ORISTRELL, Llibert (cartografia). Monistrol de Calders: El poble dels pagesos enginyers. Moià-Monistrol de Calders: Gràfiques Ister. Ajuntament de Monistrol de Calders, 2006. (Col·lecció Pedra i aigua, 1).

GARCIA-PEY, Enric. Castellcir. Recull onomàstic. Barcelona: Societat d'Onomàstica - Institut Cartogràfic de Catalunya, 2005. (Col·lecció Monografies, núm. 29).

PERARNAU I LLORENS, Jaume i PIÑERO I SUBIRANA, Jordi. Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Monistrol de Calders: Ajuntament de Monistrol de Calders, 1993.

RODRÍGUEZ LARA, José Luis. Aproximació a la Toponímia del Moianès. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor, 2009. (Col·lecció "Camí Ral", núm. 30).

SERRA I SELLARÉS, Francesc i ERILL I PINYOT, Gustau. La darrera victòria de l'exèrcit català: La batalla de Talamanca. Sant Vicenç de Castellet: Farell Editors, 2009 (Col·lecció Nostra Història, 12).

